

ผลการใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ทักษะการแก้ปัญหาเรื่องหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี

14

THE EFFECTS OF PROBLEM SOLVING TEACHING METHOD ON LEARNING
ACHIEVEMENT AND PROBLEM SOLVING SKILL ON THE TOPIC OF CHRISTIAN
ETHICAL PRINCIPLES OF MATHAYOM SUKSA IV STUDENTS OF AROONPRADIT
SCHOOL IN PHETCHABURI PROVINCE

จณากาญจน์ มั่งทิม*

ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะทะกร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักคำสอนในคริสต์จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรีก่อนและหลังการเรียนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา และ (2) เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนดังกล่าว ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบแก้ปัญหา (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรม และ (3) แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนหลังเรียน ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนดังกล่าวหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาสูงกว่าทักษะก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to compare learning achievement on the topic of Christian Ethical Principles of Mathayom Suksa IV students of Aroonpradit School in Phetchaburi Province before and after learning under the problem solving method; and 2) to compare problem solving skill of the students before and after learning under the problem solving method. The research sample consisted of 30 Mathayom Suksa IV students of Aroonpradit School in Phetchaburi province during the second semester of the 2013 academic year, obtained by cluster Random sampling. The employed research instruments were (1) learning management plans for the problem

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

solving method, (2) a learning achievement test on the topic of Christ Ethical Principles, and (3) a scale to assess problem solving skills. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test. Research findings revealed that (1) the post – learning achievement on the topic of Christian Ethical Principles of Mathayom Suksa IV students of Aroonpradit School, who learned under the problem solving method, was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level ; and(2) the post-learning problem solving skills of the students who learned under the problem solving method were significantly higher than their pre – learning counterpart skills at the .05 level.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย ในด้านศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การเรียนการสอนในปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเร่งด่วนในการเสริมสร้างคนให้เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ ใช้ความรู้และประสบการณ์ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุขการศึกษาไม่เพียงแต่มุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนการสอนในด้านวิชาการเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งผู้เรียนอาจได้มาแต่วิชาการแต่ขาดความเข้าใจในการดำรงอยู่อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

การเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องสอนวิชาการควบคู่ไปกับคุณธรรม เพราะคุณธรรมจะสามารถเสริมสร้างชีวิต และจิตวิญญาณของมนุษย์ให้เป็นคนที่มีบุคลิกแบบได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนในด้านคุณธรรมให้มากขึ้น การเรียนการสอนวิชาคริสต์จริยธรรมในโรงเรียนอรัญประดิษฐ์ เป็นวิชาที่สอนเน้นในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความเจริญทั้งด้านความคิด สติปัญญา และจิตวิญญาณเน้นสร้างคนให้เป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม วิชาหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรมเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องของคริสต์ศาสนา มุ่งเน้นสอน และปลูกฝังในด้านการดำรงชีวิตของผู้เรียน ให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา มีชีวิตที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรมสามารถนำคำสอนจากพระคัมภีร์ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเกิดผล

การคิดการแก้ปัญหาที่ถูกต้องสามารถนำมาซึ่งการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสุข ดังหลักธรรมคำสอนจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ที่กล่าวไว้ในพระธรรมโรม บทที่ 14 : 19 ว่า “เหตุฉะนั้นให้เรามุ่งประพฤติ ในสิ่งซึ่งทำให้เกิดความสงบสุขแก่กันและกัน และทำให้เกิดความเจริญแก่กันและกัน” (พระคริสต์ธรรมคัมภีร์.2007:248)หลักคำสอนของคริสต์จริยธรรมมีประเด็นที่สำคัญในการปลูกฝังการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา ความเจริญก้าวหน้าของโลกที่เกิดขึ้น ก็เกิดขึ้นโดยการแก้ปัญหาของมนุษย์ พิซเซอร์กล่าวไว้ว่า ทักษะการแก้ปัญหาเป็นทักษะพื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิตในแต่ละวันส่งเสริมความสามารถในระดับต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิตตามเป้าหมายที่วางไว้ทักษะการแก้ปัญหานี้ จะส่งผลต่อทักษะในด้านอื่นๆด้วย เช่นความคิดวิจารณ์ญาณ ความคิดสร้างสรรค์ (Fisher. 1987 : 2-3)

ในการจัดการศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาช่วยเน้นให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาการดำรงชีวิตของผู้เรียน มนุษย์จำเป็นต้องมีการแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลาในการดำรงชีวิต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การสอนแบบแก้ปัญหาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ฝึกความสามารถทางด้านสติ ปัญญา ในด้านความคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผล ไม่

หลงเชื่ออะไรอย่างมงามแต่ผ่านการ คิดอย่างมีเหตุและผลการสอนแบบแก้ปัญหา จึงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้าน พหุทธิพลัยในระดับสูง คือการนำทักษะทางสติปัญญาไปใช้ ในการวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินผล (สิริวรรณ ศรีพหล. 2550 : 38-41)

จากสภาพดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะผู้สอนในโรงเรียนอรุณประดิษฐ์ วิชาหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรม จึงสนใจที่จะนำ วิธีการสอนแบบแก้ปัญหามาใช้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนอันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้าน จริยธรรมและมีทักษะการแก้ปัญหาได้โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี โดยนักเรียนมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการใช้ทักษะในการแก้ปัญหาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ปลุกฝังผู้เรียนให้รู้จักคิด และแก้ปัญหามุ่งพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพในสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

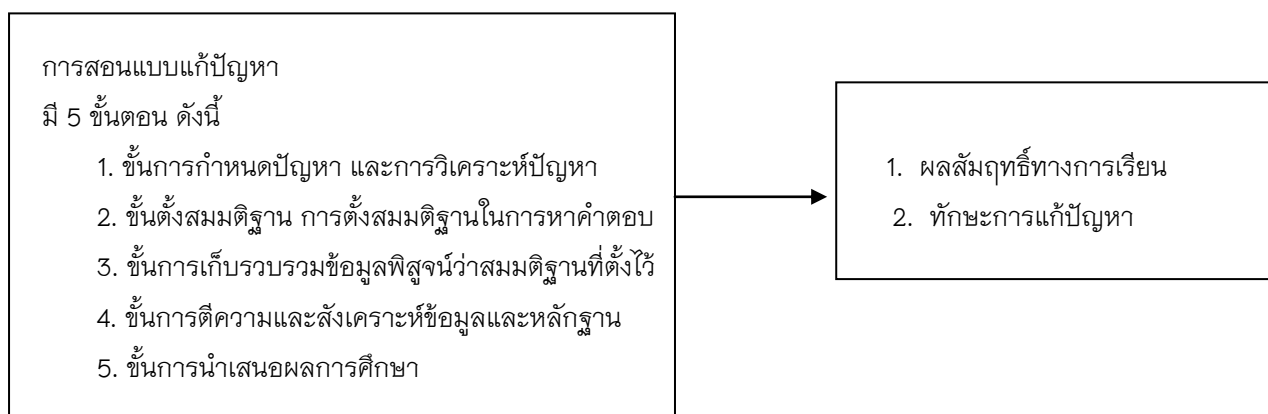
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาเรื่องหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาเรื่องหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา เรื่องหลักคำสอนในคริสต์จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัด เพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาเรื่องหลักคำสอนใน คริสตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบแผนการทดลองคือ แบบกลุ่มเดียว ทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 110 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้การสอนแบบแก้ปัญหา เรื่องหลักคำสอนในคริสตจริยธรรม
- 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีความสอดคล้องค่า (IOC : Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (p) มีค่าความเที่ยง (KR-20) 0.65
- 3) แบบ ทดสอบวัดทักษะในการแก้ปัญหา เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีความ สอดคล้องค่า (IOC : Index of Congruence) เท่ากับ 0.67 ขึ้นไป ค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (p) มีค่าความเที่ยง (KR-20) 0.65

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วบันทึกคะแนนไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการทดลอง

2. ดำเนินการทดลองสอน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง หลักคำสอนในคริสตจริยธรรม ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา จำนวน 12 คาบ คาบละ 50 นาที มีรายละเอียดดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักคำสอนกับการดำเนินชีวิต จำนวน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หลักคำสอนกับการประยุกต์ใช้ จำนวน 8 ชั่วโมง

3. ทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดทักษะ การแก้ปัญหา ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว บันทึกคะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ คือ นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนแบบแก้ปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 การวิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วัดอุปประสงค์ IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2551 : 220)
 - 1.2 การวิเคราะห์หาความความเที่ยง ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (สมนึก ภัททิยธนี. 2551 : 223)

2. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา

2.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ชูศรี วงรัตน์. 2551 : 33)

2.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร (ชูศรี วงรัตน์. 2551 : 64)

2.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการวัดทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบแก้ปัญหา ของกลุ่มตัวอย่างด้วยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การทดสอบค่า (ชูศรี วงรัตน์. 2551 : 33)

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังเรียนด้วย วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คะแนนเฉลี่ยทักษะในการแก้ปัญหาของนักเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา เรื่องหลักคำสอน ใน คริสตจริยธรรม รหัสวิชา 30222 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แล้ว ทักษะการแก้ปัญหานักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีการสอนแบบแก้ปัญหาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยมีครูเป็นผู้แนะนำและให้คำปรึกษา ซึ่งสิ่งสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ คือ แหล่งการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ที่มีเหตุผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอปคินส์ (Hopkins. 1985) ได้ศึกษารูปแบบของห้องเรียนที่ส่งผลต่อทักษะการแก้ปัญหาของผู้เรียนพบว่าห้องเรียนที่ผู้เรียนให้ความสนใจ ต้องเป็นห้องเรียนที่มีแหล่งการเรียนรู้ข่าวสารที่น่าสนใจน่าอ่านและได้มีการวิเคราะห์ทดลอง มีภาพหรือ อุปกรณ์ หรือสัญลักษณ์ ที่เคยกล่าวจากข่าวสารนั้นๆ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้วิพากษ์วิจารณ์ทางความคิดของตนเองอย่างเป็นอิสระ จึงส่งผลต่อการคิดแก้ปัญหาของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย มาลาตี โหมดเชียว (2541) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษา โดยการสอนแบบกระบวนการสร้างค่านิยมกับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จึงสามารถกล่าวได้ว่า การสอนด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามขั้นตอนการแก้ปัญหาประกอบด้วย 1) กำหนดปัญหาหรือสำรวจปัญหา 2) ตั้งสมมติฐาน 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4)วิเคราะห์ข้อมูล 5) สรุปผลการแก้ปัญหาซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักคำสอนในคริสตจริยธรรมมากขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหาที่สูงขึ้น ผลสรุปว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็น แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการในการแก้ปัญหา ได้เร็วขึ้น ผู้เรียนจะสามารถเลือกรับรู้สิ่งที่สนใจและเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการค้นพบด้วยตัวเอง ทำให้เกิดความ กระตือรือร้นในการเรียนกล่าวคือผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับข้อมูลความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ผู้เรียนเป็นผู้รับรู้และสร้างความหมายของ ความรู้นั้นด้วยตนเอง โดยครูจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองจากการเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้และควบคุมความรู้ให้กับผู้เรียน ไปเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนวทาง และให้การช่วยเหลือผู้เรียน สร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน กำหนดสถานการณ์ หรือเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน เลือกปัญหาที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน เป็นปัญหาที่ใกล้ตัว ผู้เรียนให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาทางเลือกในการ แก้ปัญหาที่หลากหลาย และเหมาะสมติดตามการปฏิบัติ งานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ครูยังต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกด้านความ คิดเห็นและแสดงออกด้านการกระทำที่เหมาะสมซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการ เรียนรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา อินทรโยธิน (2534) ที่ทำวิจัยเรื่อง ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษา เรื่องสังคมอนาคตของไทย โดยใช้การสอนแบบแก้ปัญหา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และการคิดเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .51 และนักเรียนที่เรียนวิชา สังคมศึกษา เรื่อง สังคมอนาคตไทย โดยการสอนแบบแก้ปัญหา และการสอนตามคู่มือครู มีการคิดเป็นและการใช้ข้อมูลกับ การใช้เหตุผลประกอบการคิดเป็น ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณห์ หิรัญเกิด (2543) ที่ทำวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้วิธีแก้ปัญหาที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งคล้ายวิทยา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟื่องฟ้า ภูมิมาลา (2540) ที่ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการ แก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชากฎหมายน่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา โรงเรียน บ้านแม่ระ สังเกตสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา กฎหมายน่ารู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

การสอนด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนเป็นผู้แสวงหา ความรู้ด้วยตนเองตามขั้นตอนของการสอนแบบแก้ปัญหา คือ 1) กำหนดปัญหาหรือสำรวจปัญหา ปัญหาอาจมา จากบทเรียนหรือได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตรจากมาตรฐานการเรียนรู้ หรือมาจากปัญหาสังคมที่สะท้อนสภาพแวดล้อมที่ เป็นจริงในสังคม 2) ตั้งสมมติฐาน การตั้งสมมติฐานในการหาคำตอบจากปัญหาต่างๆ ว่าเกิดขึ้นจากอะไรเพื่อหาทางพิสูจน์ ว่าคำตอบถูกต้องอย่างไร 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แหล่งข้อมูล รวมทั้งการเก็บข้อมูลในเชิงประจักษ์ คือ ไป ศึกษาสำรวจปัญหาจากสภาพจริง ในข้อนี้อาจมีการแบ่งปันข้อมูลในกรณีที่แบ่งกลุ่มย่อยในการแก้ปัญหา 4) วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณาหาคำตอบและเพื่อการพิสูจน์การตั้งสมมติฐาน 5) สรุปผลการแก้ปัญหา ซึ่งการเรียนรู้อาศัยทักษะในการ แก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์และแก้ปัญหาได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการสอนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้ ดียิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ครูสามารถใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ในสาระการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ทุกระดับชั้น โดยปรับให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนแต่ละระดับชั้น

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ที่เกิดจากการแสวงหาด้วยตนเองสามารถพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด ความสามารถในการใช้ทักษะการแก้ปัญหาของผู้เรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การใช้ทักษะในการแก้ปัญหา ในกลุ่มสาระอื่นๆ ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรนำความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาไปวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อีกหลากหลายในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียน เช่น ความรับผิดชอบ การมีวินัย ของนักเรียนว่าการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหาสามารถพัฒนาคุณลักษณะนี้ได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา อินทรโยธิน. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมอนาคตของไทยโดยใช้การสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี ไทยนิรมิตกิจ อินเตอร์ โปรแกรมซิส, 2543. ทักษิณห์ หิรัญเกิด. ผลการสอนโดยใช้วิธีแก้ปัญหามีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.

ทรงรัก ขาวผ้าขาว. ผลการสอนแบบแก้ปัญหาคือความตระหนักทางด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในราย วิชา ประชากรกับสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

พระคริสตธรรมคัมภีร์, Thailand Bible Society, พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่, กรุงเทพฯ : สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 1998.

เฟื่องฟ้า ภูมิมาลา. กระบวนการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชากฎหมายน่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.

มาลาตี โหมดเขียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบกระบวนการสร้างเสริมค่านิยมกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

สิริวรรณ ศรีพหล. วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้. บทที่ 5 สาขาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.

สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กอฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551.

Fisher, Robert. Problem Solving in Primary Schools. Great Britain : BasilBlackwell Ltd, 1987.

Hopkins. M.H. "A classroom Model for Diagnosing The Problem Solving of Elementary School Student" Dissertation Abstracts International. 45:1790 -A ; March ,1985.

